

Силабус курсу:

ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	242 «Туризм»
Рік підготовки:	2
Семестр викладання:	осінній
Кількість кредитів ЄКТС:	3.0
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	екзамен

Автор курсу та лектор:

д.геогр.н., професор Заваріка Галина Михайлівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

Професор кафедри міжнародної економіки і туризму

посада

Dgalina_10@ukr.net	+38-0952081277	Viber за номером телефону	Viber за номером телефону
електронна адреса	телефон	месенджер	консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Мета лекційних занять полягає у вивченні різноманітних складових туристичних ресурсів України для створення конкурентоспроможного національного турпродукту, яка досягається завдяки виконанню завдань вивчення дисципліни: проаналізувати умови і фактори формування туристських ареалів України; вивчити особливості структури, географії розповсюдження, потенційні запаси та сучасний рівень використання різноманітних видів туристських ресурсів; вивчити сучасний стан розвитку туристської інфраструктури в регіонах України; ознайомитися з основними схемами рекреаційно-туристського районування території України; охарактеризувати окремі туристські регіони України.

Метою самостійної роботи за дисципліною є закріплення теоретичних знань і набуття практичних умінь і навичок із відповідних розділів предмета. Самостійні заняття передбачають розв'язання задач, виконання вправ і розрахунково-графічних робіт, аналіз виробничих ситуацій.

Результати навчання:

Знання: Здатність професійно оперувати географічною інформацією стосовно визначення атрактивності туристичних ресурсів. Здатність визначати особливості розвитку туризму в контексті географічної науки. Здатність розуміти етичні і правові норми, що регулюють відносини суспільства з навколишнім середовищем. Здатність до формування світогляду, розвитку людського буття, суспільства і природи, духовної культури. Здатність оперувати географічною інформацією стосовно ключових характеристик і властивостей природних туристичних ресурсів. Здатність працювати з інформацією, у тому числі в глобальних

комп'ютерних мережах. Здатність прогнозувати макро- економічні тенденції функціонування світового туристичного ринку.

Вміння: Вміти аналізувати існуючий туристичний потенціал територій щодо здійснення того чи іншого виду туризму, користуючись статистичною та плановою документацією та стандартними методиками. Уміння визначати фактори, що формують туристську активність в сучасному світі. Уміння застосовувати знання для визначення особистої орієнтації в культурному просторі. Уміння здійснювати характеристику впливу різних груп факторів на особливості функціонування та розвитку світової готельної та туристичної галузей. Уміння визначати туристичну привабливість природних туристичних ресурсів. Вміння здійснювати країнознавчі дослідження в туризмі..

Передумови до початку вивчення:

Базові знання, отримані в процесі вивчення таких предметів, як географія туризму, історія, рекреаологія, основи економічних знань тощо.

Мета курсу (набуті компетентності)

Мета викладання дисципліни — ознайомити студентів із туристичним потенціалом України, що використовується і може бути залучений для підвищення іміджу України на світовому туристичному ринку.

Вивчення даного навчального курсу призначене для формування, удосконалення та розвитку у здобувача вищої освіти наступних компетентностей:

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК05. Прагнення до збереження навколишнього середовища

ФК1.Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності

ФК2.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ФК3. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій

ФК5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів

ФК17. Здатність оцінювати регіональні туристичні ресурси та використовувати їх у процесі популяризації національного туристичного продукту

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

Продемонстровані здобувачами вищої освіти знання, уміння, комунікативні здібності, самостійність і відповідальність в прийнятті рішень складаються в інтегрований програмний результат навчання ПР04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору та ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території, що зв'язаний з дисципліною «Туристичні ресурси України » в освітній програмі за спеціальністю 242 «Туризм» і позначений в програмі міткою «ПР04 та ПР05».

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Географічні аспекти формування туристичних ресурсів України	Денне 2/2 Заочне 0,5/0,5	Предмет і об'єкт вивчення дисципліни "Туристські ресурси України". Відомості про державу Україна (площа, населення, кордони). Короткий огляд формування території України. Основні риси рельєфу України. Огляд економіко-географічного положення України. Визначення поняття "туризм". Значення туристичних ресурсів для розвитку туристичної діяльності. Ознаки класифікації видів туризму. Класифікація туристичних ресурсів. Загальний огляд природних туристичних ресурсів. Характеристика антропогенних туристичних ресурсів.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
2	Природні туристичні ресурси України	Денне 3/3 Заочне 1/1	Значення природних туристичних ресурсів для розвитку активних видів туризму. Клімат як передумова розвитку туризму в Україні. Лісові ресурси як об'єкти розвитку туризму. Характеристика водних ресурсів України для розвитку туризму. Спелеологічні ресурси та їх характеристика. Топонімічні назви, що відображають природу України. Закон України "Про природно-заповідний фонд". Класифікація територій та об'єктів природно-заповідного фонду України. Види використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду України. Статус і завдання природних і біосферних заповідників та їх огляд. Національні природні парки як об'єкти для туризму. Характеристика штучно створених природоохоронних об'єктів.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
3	Історико-культурні ресурси України	Денне 3/3 Заочне 0,5/0,5	Значення антропогенних ресурсів для розвитку туристичної діяльності в Україні. Історичні пам'ятники України як пізнавальний туристичний ресурс. Археологічні ресурси як об'єкти показу туристам. Народні промисли України. Національні свята як відродження духовності народу. Видовищні та масові події як об'єкти туризму. Географічні назви як елемент культури народу.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
4	Комплексна оцінка туристичних ресурсів України та туристично-рекреаційне районування України	Денне 3/3 Заочне 0,5/0,5	Туристичні ресурси України та їх комплексна оцінка. Методи оцінки ресурсів, що придатні для використання в туризмі. Оцінка природних туристичних ресурсів та умов для сезонних видів туризму. Критерії та показники оцінки, що пред'являються до туристичних ресурсів. Туристичні ресурси Криму. Туристичні ресурси областей Чорноморсько-Азовського узбережжя. Туристичні ресурси Карпат. Туристичні ресурси Поділля. Туристичні ресурси Полісся. Туристичні ресурси областей Придніпров'я України. Туристичні ресурси областей Східної України.	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.
5	Туристичні ресурси областей Чорноморсько-Азовського узбережжя	Денне 2/2	Особливості фізико-географічного положення областей Чорноморсько-Азовського узбережжя (Одеської, Миколаївської, Херсонської). Характеристика природних туристичних ресурсів областей, що розташовані на узбережжі	Презентації в PowerPoint. Ділові ігри.

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
		Заочне 0,5/0,5	<p>Чорного та Азовського морів. Об'єкти природно-заповідного фонду на території південних областей України. Огляд об'єктів пізнавального туризму на території областей Чорноморсько-Азовського узбережжя. Туристичні центри, райони областей Чорноморсько-Азовського регіону. Екологічна ситуація в регіоні та її вплив на розвиток туризму.</p> <p>Особливості фізико-географічного положення Криму. Характеристика природних туристичних ресурсів Криму. Об'єкти природно-заповідного фонду на території Криму. Огляд об'єктів пізнавального туризму на території Криму. Туристичні центри, райони та зони Криму. Екологічна ситуація в регіоні та її вплив на розвиток туризму.</p>	<p>Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.</p>
6	Туристичні ресурси Карпат, Поділля та Полісся	Денне 2/2 Заочне 0,5/0,5	<p>Характеристика фізико-географічного положення Західних областей України (Закарпатської, Івано-Франківської, Львівської, Чернівецької). Особливості використання рельєфу у туризмі. Характеристика історико-культурних ресурсів. Народні промисли областей Західної України. Львів як об'єкт всесвітнього культурного надбання (ЮНЕСКО). Об'єкти природно-заповідного фонду Карпатського регіону. Туристичний центр, райони і зони Карпат.</p> <p>Характеристика фізико-географічного положення областей Поділля (Вінницької, Тернопільської, Хмельницької). Характеристика спелеологічних ресурсів Поділля. Огляд пізнавальних туристичних ресурсів. Національний історико-культурний заповідник "Кам'янець". Природно-заповідний фонд областей Поділля. Туристичні центри, райони і зони Поділля.</p> <p>Характеристика фізико-географічного положення областей Полісся (Волинської, Рівненської, Житомирської, Чернігівської, півночі Київської). Огляд та особливості використання водних ресурсів. Огляд пізнавальних туристичних ресурсів. Історико-архітектурні пам'ятки Луцька і Чернігова. Національний природний парк "Шацький" та його використання у туризмі. Туристичні центри, райони та зони Полісся.</p>	<p>Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.</p>
7	Туристичні ресурси областей Придніпров'я та Східної України	Денне 2/2 Заочне 0,5/0,5	<p>Характеристика фізико-географічного положення Київської, Черкаської, Кіровоградської, Дніпропетровської, Запорізької областей. Природні туристичні ресурси та їх характеристика. Огляд історико-культурних туристичних ресурсів. Архітектурні пам'ятки Києва. Дендрологічні парки "Олександрія" та "Софіївка" як об'єкти туристичного показу. Туристичні центри, райони та зони Центральної України.</p> <p>Характеристика фізико-географічного положення областей Східної України (Харківської, Полтавської, Сумської, Луганської,</p>	<p>Презентації в PowerPoint. Ділові ігри. Практичні вправи. Аналіз ситуацій. Тести. Індивідуальні завдання.</p>

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			Донецької). Природні туристичні ресурси східних областей та їх характеристика. Огляд історико-культурних туристичних ресурсів. Туристичні центри, райони та зони Східної України.	

Рекомендована література

Основна література:

1. Закон України “Про туризм” // ВВР України. — 1995. — № 31.
2. Закон України “Про природно-заповідний фонд” // ВВР України. — 1992. — № 34.
3. Андрієнко Т. Л., Байрак О. М., Заблудяк М. І. Заповідна краса Полтавщини. — Полтава: ІВА “Астрєя”, 1996. — 188 с.
4. Бейдик О. О. Тлумачний словник термінів з рекреаційної географії (географії туризму). — К.: ВПЦ “Київ. ун-т”, 1993. — 56 с.
5. Вірицький В. Д. Монастирі та храми землі Сіверської. — К.: Техніка, 1999. — 232 с.
6. Вірицький В. Д. Храми Чернігова. — К.: Техніка, 1998. — 207 с.
7. Географічна енциклопедія України: У 3 т. — К.: Вид-во УРЕ, 1989–1994.
8. Географія / П. О. Масляк, Я. Б. Олійник, А. В. Степанченко, П. Г. Шищенко: Навч. посіб. — К.: Т-во “Знання”, КОО, 1998. — 829 с.
9. Дехтяров М. Г., Корнєва В. І. Андріївська церква. — К.: Техніка, 1999. — 120 с.
10. Дехтяров М. Г., Реутов А. В. Михайлівський Золотоверхий монастир. — К.: Техніка, 1999. — 160 с.
11. Євдокименко В. К. Регіональна політика розвитку туризму: методологія, формування, механізм реалізації. — Чернівці: Прут, 1996. — 287 с.
12. Заваріка Г.М. Курортна справа / Г.М. Заваріка. — К.: ЦНЛ, 2015. — 264 с.
13. Кілессо Т. С. Видубицький монастир. — К.: Техніка, 1999. — 127 с.
14. Коваль А. П. Знайомі незнайомці: походження назв поселень України. — К.: Либідь, 2001. — 304 с.
15. Кравців В. С., Євдокименко В. К. Рекреаційна політика в Карпатському регіоні: принципи формування, шляхи реалізації. — Чернівці: Прут, 1995. — 70 с.
16. Куркевич В. Г. Церква Покрови Пресвятої Богородиці. — К.: Техніка, 1999. — 144 с.
17. Курортні ресурси України. — К.: ЗАТ “Укрпрофоздоровниця”; “Тамед”, 1999. — 314 с.
18. Львів: Туристичний путівник. — Львів: Центр Європи, 1999. — 548с.
19. Мацола В. І. Рекреаційно-туристичний комплекс України. — Львів, 1997. — 259 с.
20. Нікітенко Н. М. Собор Святої Софії в Києві. — К.: Техніка, 2000. — 232 с.
21. Павлов В. І., Черчик Л. М. Рекреаційний комплекс Волині: теорія, практика, перспективи. — 1998. — 124 с.
22. Система туристсько-екскурсійних маршрутів “Намісто Славутича”. — К., 1997. — 264 с.
23. Соціально-екологіческая значимость природно-заповедных территорий Украины / Т. Л. Андриенко, П. Г. Плюта, Е. И. Прядко, Г. Н. Каркуциев. — К.: Наук. думка, 1991. — 160 с.
23. Туристичні ресурси України. — К., 1996. — 352 с.
24. Туристично-краєзнавчі дослідження. — К.: КМ-Трейдінг, 1998.
25. Федорченко В. К., Мінич І. М. Туристський словник-довідник: Навч. посіб. — К.: Дніпро, 2000. — 160с.

26. Атлас «Знайомтесь Україна» / Н.О. Крижова, Л.М. Веклич – К : ДНВП «Картографія», 2009. – 144 с.
27. Географічна енциклопедія України / відп.ред. О.М.Маринич – Київ “Українська радянська енциклопедія” ім. М.П. Бажана, Т.1: А-Ж. - 1989. – 416 с.; Т.2: З-О. - 1990. - 480 с., Т. 3: П-Я. - 1993. - 480 с.
28. Івченко А.С. Вся Україна. - К. : ДНВП «Картографія», 2006. – 656 с.
29. Україна. Туристична карта. Масштаб 1 : 1 250 000. Державне науково-виробниче підприємство “Картографія”, 2002 р.

Інформаційні ресурси.

1. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.
2. Законодавство України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>.
3. Національна бібліотека ім. В. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>.
4. Система дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodle.snu.edu.ua/>

Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Туристські ресурси України» для студентів спеціальності 242 «Туризм» / Заваріка Г. М. Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля. – Северодонецьк, 2017. - 107 с.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Присутність на заняттях та засвоєння лекційного матеріалу за темами	60	20
Присутність на заняттях (у період настановної сесії) та своєчасне виконання самостійних практичних завдань у межах тем	-	30
Індивідуальна робота	20	30
Залік (тест)	20	20
Разом	100	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B		
74-81	C		
64-73	D	добре	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--	---

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Дотримання академічної доброчесності за курсом ґрунтується на внутрішньо-університетській системі запобігання та виявлення академічного плагіату. До основних вимог за курсом віднесено - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Перевірка текстів на унікальність здійснюється однаковими для всіх здобувачів засобами: – за допомогою програмного забезпечення Unicheck і засобів системи MOODLE; за Internet-джерелами – за допомогою програми Antiplagiarism.net.

Завдання і заняття:

Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача. Здобувач вищої освіти має право на оскарження результатів оцінювання.

Поведінка в аудиторії:

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. На аудиторні заняття слухачі мають з'являтися вчасно відповідно до діючого розкладу занять, яке міститься на сайті університету. Під час занять усі його учасники мають дотримуватися вимог техніки безпеки.